

Hull svari pred preuranjenimi govoricami o miru

ANGLEŽI STRLI NACIJSKO LINIJO OB JADRANU

Napad je bil podvzet po ostrem zračnem bombardiranju sovražnikovih postojank

ALŽIR, 29. novembra. — Britska osma armada pod poveljstvom generala Montgomeryja je v nedeljo zgodaj zjutraj podvela novo ofenzivo proti nemški liniji ob Jadranskem morju in uspešno napreduje s svojih pred par dnevi dobljenih postojank na severnem bregu reke Sangro, navzile močni opozorili sovražnika, ki se poslužuje plamenometalcev.

Napad se je začel na način, ki je tipičen za Montgomeryja, namreč, še predno je napočil napad, potem ko so letala skozi morje ur bombardirala sovražne položaje in jih "omehčala" za lažje operacije.

Glavni stan poročaja, da ofenziva proti Rimu dobro napreduje, v zračnem napadu so zavezniška letala ostro bombardirala sovražnikovo zrakoplovnišče v Adrianova, 20 milj južno od Alacone ob Jadranski obali.

Naši fantje-vojaki

Mrs. Julia Makuc, 1208 East 176 St., ima dva sinova pri vojakih. Eden je bil poslan onstran morja, drugi se pa nahaja v državi Maine. Prijatelj jima lahko pišejo na sledeče naslov: Albert Makuc S 2/c, U. S. S., Indianapolis Div. V, c/o Fleet Post Office, San Francisco, Calif. — Adolph J. Makuc, S 2/c, 136 N.C.B., Co. A-4, Aududy Village, Maine.

Na dopustu za 10 dni se nahaja Cpl. William T. Bohinc, sin poznane družine Mr. in Mrs. John Bohinc, 1246 E. 173 St. Njegova žena Florence je pa prišla iz Elkhart, Ind. Njegov naslov pri vojakih je: Cpl. Wm. T. Bohinc, 501 Para. Inf., Reg't Service Co. "Riggers," Camp Mackall, N. C.

Za šest dni je prišel na dopust Cpl. Anthony Carich, sin Mrs. Rose Carich, 14017 Hale Ave. Nahaja se na obisku pri svoji soprogi in sinčku.

PREVZELA GOSTILNO

Poznana Mr. in Mrs. Louis Weiss sta prevzela gostilno na 217 E. 200 St. V soboto, 4. decembra bosta imela veliko odprtje, pri kateri se bo serviralo Clam Bake. Postregla bosta z vinom, pivo in žganjem. Prijatelji se znanem in prijateljem za obisk.

Podpirimo borbo Amerike za demokracijo in svobodo sveta z nakupom vojnih bondev in varčevalnih bank!

Napadi na jugoslov. partizane so inspirirani v Berlinu

Napisal Donald Bell

Oni del ameriškega časopisja, ki porabi vsako priliko, da se vdeleži kakšne proti-ruske kampanje, je po navadi nekoliko zagor. Njihovi argumenti so bili že tiskani v nemškem časopisju precej časa prej.

Približno v sredi novembra je del našega časopisja dvignil posebno ljuto kampanjo proti Titu in za Mihajloviča. To ni bilo predvsem vprašanje jugoslovanskih voditeljev, kdo od teh bo obveljal, temveč mnogo bolj zadeva skupne anglo-ameriško-ruske politike na Balkanu. Vse skupaj je bilo prikazano, kot da je ta politika rezultat moskovske konference treh zunanjih ministrov, in to je omenjeno časopisje porabilo, da napada v celoti vse moskovske zaključke skupaj.

Toda nemško časopisje je izkoristilo vse te argumente že nekaj tednov pred moskovsko konferenco. Samo v enem pogledu se propaganda, katero Herr Goebbels pošilja v svet, bistveno loči od linije, katero je zavzela nekdanja izolacionistična stran ameriškega časopisja. Primerjanje obeh stališč je zanimivo in pove mnogo.

Odmev Goebbelsove propagande v Ameriki

Vsi propagandisti proti Titu se skladajo s člankom, katerega je napisal pod naslovom "Balkanska vojna leta 1943" Krištof Freiherr von Imhoff, objavljen v Goebbelsovem glasilu "Das Reich" dne 17. oktobra, v naslednjih točkah:

Jugoslovanski partizani generala Tita so izključno komunisti. Dobili so pred kratkim podporo Angležev in Amerikancev, ker sta obe anglo-saški velesili sklenili predati ves Balkan Sovjetski uniji. Mihajlovič je bil "izdan" od zapadnih velesil. Jugoslovanska vlada v izgnanstvu in kralj Peter žanjejo zdaj nevarnost Britancev in Amerikancev.

Ta namišljena dejstva, katere širi v svetu pred vsem Miss Ruth Mitchell, sestra pokojnega generala Billyja Mitchella, je lahko zavrniti, bodisi posamezno, bodisi v celoti. Med Titovimi partizani se nahaja seveda močan del komunističnih elementov, toda demokratični kmetje in proti-komunistični duhovniki srbske pravoslavne vere igrajo tudi jako močno vlogo v Titovi osvobodilni armadi. Skupna vez nikakor ni komunizem, ali prijateljstvo do Sovjetske unije, temveč borba proti Nemcem, kateri morajo biti izgnani iz dežele.

Britanija in Amerika sta podpirali Mihajloviča, dokler sta pač mogli verjeti, da se posveča aktivni borbi proti Nemcem. Obe sili sta priznali Tita šele takrat, ko je bil postal nesporno vodilna osebnost vsega Balkana. Tu ne more biti govora o nekem "izdajstvu" s strani anglo-saških velesil, pač pa je izdajstvo na strani Mihajloviča, ki je izkoristil dobljeno vojaško podporo v to svrhu, da je sprožil bratomorno borbo proti Hitlerjevemu sovražniku, namesto da bi vse sile uporabil za boj proti Nemcem. Jugoslovanski

skladno v izgnanstvu pa stoji in pade s podporo, katero bo mogla najti v narodu Jugoslavije — to je jasno. Nobena tuja sila ne bo rešila kralja Petra, ako se njegov narod odvrne od njega.

Naciji vedo, s kom imajo opraviti

Se več kot ti lažnivi opisi, katere najdemo tako v ameriških časopisih kot pri nacistih, pa nam razodenejo razlike v verzijah. Nemci so, hote ali ne-hote, mnogo bližje pozorišču dogodkov kot katerikoli ameriški časniki, ter so radi tega prisiljeni, da nekatere podrobnosti pravilno opišejo.

V nasprotju s trditvami Miss Mitchell, nacistični članek Freiherr von Imhoff odkriti pove, da so borbene sile Tita edini organizirani odpor proti Nemcem. Četniki so postali postranska stvar. Oni svoje sile upravljajo v brezplodnih spopadih s Titom, in za Nemce niso več nevarni. Tudi zaslonbe nimajo nobene med jugoslovanskim ljudstvom. V dokaz temu naj služi naslednja podrobnost, katero navaja Freiherr von Imhoff: "Nedavno je oddelek nemških oklopnih granadirjev po neki bitki vkorakal v slovensko vas, kjer je bil ob vodu slavolok, okinčan s svežimi hrastovimi vejami. Videti je bilo, ko da je bil postavljen Nemcem na čast. Toda slovenski napis na slavoloku je dokazal, da je bil namenjen Titu."

Slovenski kmetje niso komunisti. A kljub temu pravi nacistični članek, s poudarkom, da je ta epizoda značilna za sedanjí položaj borbe na zapadnem Balkanu. K temu omenja: "Le dve fronti sta na Balkanu — komunistična in nemška. Tretja fronta se je umaknila v ozadje, ako ni sploh popolnoma izginila — namreč 'modra garda' srbskega voditelja, generala in vojnega ministra Mihajloviča.

Kaj se je zgodilo s pristaši Mihajloviča?

To je najbrže prav prvič, da je nemško časopisje priznalo obstoj balkanske fronte. Prej so vedno govorili le o bojujočih se tolpah. A kaj se je zgodilo z armado generala Mihajloviča? Se nedavno, letos poleti, so četniki napovedovali nemški poraz. Kaj se je zgodilo potem? Von Imhoff piše: "Ničesar ni več slišati o Mihajloviču, nikakih prerokovanj o bližajočem se nemškem porazu. Niti znakov ni videti o kakih organizirani četniški opoziciji. Razgubili so se v male edinice. Mnogo je poročil, da vlada v taborišču četniškega poglavarja nezadovoljnost, ki postane očitna takrat, kadar ga moštvo zapusti in preide v tabor njegovega tekmeca Tita."

To je zelo daleč od trditve Miss Mitchell: "Komunistični partizani se le malo bore proti Nemcem — ako upoštevamo suha dejstva, vidimo, da le zlorabljajo svojo svetovno propagandno mašino, da srbske zmagi pripisejo samim sebi.

Nemški poročevalec sodi drugače: "Mihajlovičeva zvezda (Nadaljevanje na 2. strani)

Rusko-česka pogodba se podpiše vsak čas

LONDON, 29. novembra. — V teku prihodnjih par dni bo podpisana pogodba med Sovjetsko unijo in češkoslovaško za medsebojno vojaško pomoč. Protokol pakta pravi, da se tej alijanci lahko pridruži vsaka sosedna država, ki nima zavezištva z Nemčijo, kar se tolažiti kot povabilo Poljski, ki na pogodbo ne zre z prijaznimi očmi, da se tudi ona pridruži rusko-česki alijanci ter s tem pomaga postaviti barike proti Nemčiji in njenemu "Drang nach Osten."

Praktični smisel se tudi tolažiti kot izraz Rusije, da nima namena boljše vizirati malih držav v centralni in vzhodni Evropi.

Pogodba ne omenja ničesar glede teritorialnih meja. To se je izpustilo iz pogodbe iz dveh razlogov. Rusija ni nikdar priznala koncesij, katere je Nemčija dobila na monakovski konferenci. Anglija in Amerika vztrajata, da se vse diskusije glede mej odloži do konca vojne.

Amerika ima "tajna orožja," preje smatran za "nemogoča"

Orožja so že v rabi in niso znana niti ameriški javnosti niti sovražniku

WASHINGTON, 29. nov. — Eksperti mornariškega departmanta so danes podali zagotovilo ameriškem ljudstvu, da posedajo Zedinjene države nova tajna orožja, mnoga katerih se lahko v polni meri primerja z nemškimi od radija kontroliranimi bombami in akustičnimi torpedami. Druga tajna orožja, s katerimi razpolagajo ameriške bojne sile, so celo bolj presenetljiva.

In ne samo to, temveč, kakor se je danes izrazil admiral W. H. P. Blandy, ta orožja so v rabi že mnogo mesecev. Tozadevno izjavo je admiral Blandy podal na konferenci s časniki pri povodu svojega premeščanja iz ordnane urada v aktivno službo na morju.

Nova ameriška orožja so resnično tajna, popolnoma nepoznana tako ameriški javnosti kot sovražniku.

"Med temi iznajdbami je ena," je rekel admiral, "o kateri so se inženirski znanstveniki izrazili, da je nemogoča. Značaja tega tajnega orožja seveda ne moremo obelodaniti."

SEJA ODBORA ST. 2 JPO-SS

Nocoj (v torek) se vrši redna seja vseh zastopnikov in zastopnic društev, ki so zastopani v lokalnem odboru št. 2 J. P. O.—S. S. Seja se vrši ob 8. uri v spodnji dvorani Slovenskega narodnega doma. Vsi zastopniki so prošeni, da se gotovo udeležijo.

LETNA SEJA

Dne 2. decembra se vrši letna seja podružnice št. 3 S. M. Z. v Slovenskem domu na Holmes Ave. Pričetek ob 7. uri zvečer. Članstvo je vabljeno na polnoštevilno udeležbo.

Ameriški bombniki zopet nad rajhom

LONDON, 29. novembra. — Takoj za petami britskih bombnikov, ki so ponoči bombardirali mesta v zapadni Nemčiji, so ameriška letala, spremljana od bojnih letal, vpriporila napade na tarče v severozapadni Nemčiji.

V istem času kot so težki ameriški bombniki stopnjevali zračno ofenzivo, ki gre za tem, da se poruši nacijska vojna središča, je druga ameriška letalska sila udarila Hitlerjevo zračno silo z napadom na nacijsko zrakoplovnišče v Chievresu v Belgiji.

(Danes zgodaj zjutraj je bilo naznanjeno, da so ameriški bombniki bili nad Bremenom, katerega so napadli ob temperaturi 65 stopinj pod ničlo. Napad je bil velikega kalibra kot razvidno iz poročila, da je bilo v njem izgubljenih 31 letal, med katerimi je bilo 12 težkih bombnikov.)

Novi grobovi

JOHN TRATTAR

Po dolgi in mučni bolezni je zatisnil svoje trudne oči splošno poznani rojak John Trattar, star 60 let. Doma je bil iz vasi Skrovnik, fara sv. Trojice, odkoder je prišel v Ameriko leta 1907. Bil je priljubljen in spoštovan povsod. Pred več leti je vodil gostilno na St. Clair Ave. in E. 33 St., potem se je družina preselila v Euclid, Ohio, kjer je imela trgovino z gročarijo, leta 1931 pa se je preselila na 3602 E. 49 St., kjer je do sedaj vodila delikatesno trgovino. Pokojni je bil član društva Janeza Krstnika št. 37 ABZ in Carniola Tent št. 1288 TM. Poleg žalujoče soproge Marije, rojene Jerala, zapušča dve hčeri Violet in Florence ter sina Corp. Johna, vnuke in brata Louisa, v starem kraju pa zapušča brata Antona in sestre Marijo in Frančiško. Pogreb pokojnika se bo vršil iz pogrebnega zavoda Louis L. Ferfolia, 9116 Union Ave. Kdaj se bo vršil pogreb, bo poročano jutri, ker se pričakuje, da pride sin iz Washingtona, kjer služi v armadi.

MARJETA SKULY

Kot smo večer poročali, je po tri-tedenski bolezni umrla Marjeta Skuly, stara 63 let. Pokojnica je bila doma iz vasi Velkovosovnik, fara Rob, odkoder je prišla v Cleveland pred 38 leti. Tukaj zapušča soproga Franka, štiri sinove Franka, Pvt. Augusta, Hermana in Pfc. Edwarda ter dve hčeri Jean Miklavz in Anno ter sestro Louise Oven. Pokojnica je bila članica društva Marije Magdalene št. 162 KSKJ in podružnice št. 25 SZZ. Pogreb se bo vršil v četrtek ob 9. uri zjutraj iz Zakrjškovega pogrebnega zavoda, 6016 St. Clair Ave., v cerkev sv. Vida in nato na pokopališče Calvary.

SEJA PROG. SLOVENK

Letna seja Progresivnih Slovenk krožek št. 3 se bo vršila v sredo, 1. decembra, v Slov. društvenem domu na Recher Ave. Pričetek točno ob 7.30 uri zvečer. Radi važnosti seje so članice prošene, da se polnoštevilno udeležijo.

GOVORICE SO NACIJSKI TRIK ZA USTVARITEV PRETIRANEGA OPTIMIZMA MED ZAVEZNIKI

Razširjena so poročila, da se Roosevelt in Churchill nahajata na posvetovanju v Afriki

Državni tajnik Cordell Hull je včeraj ožigosal mirovne govorce, ki so se zadnji čas pojavile v Ameriki in po svetu, kot produkt nacijske propagande.

Hull je izjavil, da so tozadevne govorce, ki imajo svoj izvor v raznih evropskih nevturalnih deželah, spustili v svet nemški agenti, v nadi, da s tem ustvarijo pretirano zaupanje in optimizem med ljudstvi zavezniških držav ter s tem zmanjšajo prizadevanje za boj proti osišču.

Ob času, ko je Hull podal to izjavo, je neka brzoglavka iz Londona javila, da potniki, prihajajoči iz Lizbona na Portugalskem, pravijo, da se predsednik Roosevelt in ministrski predsednik Churchill nahajata na posvetovanju v Kairu.

Britska cenzura ni zatrla poročila

Vest iz Lizbona, ki je šla v svet z dovoljenjem britske cenzure, je najbolj direktno poročilo izmed mnogih, ki so se pojavile skozi zadnja dva tedna z ozirom na konferenco voditeljev

VELIKA EKSPLOZIJA V NEW-YORŠKI TOVARNI

NEW YORK, 29. novembra. — V tovarni Western Electric Co. na spodnjem Manhattanu se je danes primerila resna eksplozija, v kateri je bilo ranjenih 50 oseb. Mnogo delavcev je bilo zajetih v basementu, vsled česar ognjegasci niso mogli takoj do njih.

Eksplozija je bila tako silna, da so popokale šipe v razdalji pol milje.

Zaboden pri delu

Augustin Young, signalni delavec pri N. Y. Central železnici je bil včeraj štiri minute kasen pri delu, nakar je med njim in delavcem, čigar prostor je imel zavzeti, nastal prepir, tekom katerega je bil Young tako resno zaboden, da utegne umreti. Oba delavca sta že dolgo let zaposlena pri železnici. Napadalec se nahaja v policijskem zaporu.

HIMEN

Mr. in Mrs. Louis Levstik, 1218 E. 172 St., sporočata, da sta se na Zahvalni dan poročila njih hčerka Esther in Mr. Andy J. Bohinc, sin Mr. in Mrs. John Bohinc, 1246 E. 173 St. Poročilo se je vršilo v cerkvi sv. Marije na Holmes Ave. Tovarišica je bila Miss Olga Markal, tovariš pa Cpl. Wm. T. Bohinc, brat ženina, ki je prišel na dopust iz Camp Mackall, N. C. Novoporočenca sta se po poroki podala na kratko ženitovanjsko potovanje v Detroit. Mlademu zakonskemu paru čestitam in želimo vse najboljše!

treh velikih ali Združenih narodov, Roosevelta, Churchilla in Stalina.

Glede Stalina, pravi isto poročilo, da se nahaja v Teheranu, v Perziji, na poti v Egipt, da se pridruži Rooseveltu in Churchill.

Govorce o nemški ponudbi za mir

Zadnje dni so se direktno v zvezi z konferenco voditeljev treh velesil pojavile vztrajne govorce, da so Nemci stavili ponudbo za mir, pri čemur so se poslužili Vatikana, kamor je baše Franz von Papien prinesel pogoje, pod katerimi je Nemčija pripravljena odložiti orožje.

Glasom tega poročila, je von Papien, ki je nemški poslanik v Turčiji, imel razgovor s papežem, potem pa da se je vrnil v Rim.

Razširjene so tudi razne druge govorce o bojevnem prizadevanju Nemčije, da bi se umaknila iz vojne, ena katerih se glasi, da so Nemci stopili v stiko z zavezniki potom nekega posredovalca.

13 AMERISKIH BOLNIČARSKO IZGUBLJENIH V ITALIJI

ALŽIR, 29. novembra. — Zavezniški glavni stan javlja, da se že od 8. novembra pogreša neki transportni aeroplan, na katerem se je nahajalo 13 ameriških bolničar, ki so bile na poletu iz Afrike na vzhodno obalo Italije. Sorodniki pogrešanih bolničar so bili obveščeni.

NACIJI POROČAJO O PADCU GRSKEGA OTOKA

LONDON. — Berlinski radio je danes trdil, da je pretekli petek kapituliral pred nemško pomorsko silo otok Thera, ki leži zapadno od Dodekaneških otokov. Zavezniki niso nikdar poročali, da so njih čete zasedle omenjeni otok.

Mnogo pijančevanja

Policijski sodnik Louis Pettrash je včeraj obsodil 32 pijancev na skupno globo v znesku \$400 v prizadevanju, da se omeji popivanje delavcev v vojnih industrijah na plačilni dan. Nadaljnih 18 pijancev je ušlo z manjšimi globami.

V AVTNI NESREČI

V sotočno popoldne je bila poškodovana v avtni nesreči, ki se je pripetila na Muskoka Ave., Mrs. Sophie Blatnik, stanujoča na 20280 Lindberg Ave. Odpeklana je bila v Emergency Clinic bolnišnico, kjer jo prijateljice lahko obiščejo. Sin Charles, ki služi pri mornarici v Minneapolis, Minn., je prišel domov na dopust, ter se bo povrnil v soboto. Želimo ji hitrega okrevanja!

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):

For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:

(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:

(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

Katoliški intelektualec razpravlja o političnih zmotah voditeljev cerkve

Dr. Francis E. McMahon, ki je bil pred par tedni odslovljen kot profesor filozofije na Notre Dame univerzi, ker je izven šole nastopal kot zagovornik političnih načel, s katerimi se vodstvo univerze ni strinjalo, je za new-yorški dnevnik "P. M." napisal članek, ki predstavlja pomemben doprinos k razumevanju ameriške politične pozornice, z ozirom na vpliv, ki ga katoliki izvajajo na javno življenje te dežele. Po nekaterih opazkah z ozirom na svoj osebni položaj in stališče v kontroverzi, ki je dovedla do njegove odslovitve, dr. McMahon piše:

Vprašanje, na katero ni bilo nikdar odgovorjeno, je sledeče: zakaj katoliška cerkev v tej deželi v celoti ni bila sposobna pravilno oceniti grožnje hitlerizma za vero, kulturo in narodni obstoj Zedinjenih držav? To vprašanje mora biti odgovorjeno, predno nam bo mogoče napredovati v našem prizadevanju za ustvaritev boljšega sveta.

Faktov tukaj ni treba ponavljati. Večina katoliških listov v tej deželi je pred Pearl Harborjem zagovarjala politiko izolacije. Člani katoliške duhovščine so se družili z gibanjem "America First." Revije, kakor "The Catholic World" "The Sign" in "Ave Maria" so glasno zahtevale, da se Amerika ne vmešava v vojno. Glavni uredniki revije "Commonweal" so kolebali med sentimentalnim pacifizmom in bolešno nevtralnostjo. Ako se je oglašil kak Lucey (škof v San Antonio, Texas) ali kak Hurley (škof v San Augustinu, Fla.) ter pozival k podpori vladnega programa proti hitlerizmu, je tak glas skoro utonil v gromskem ugovoru, ki je prihajal iz škofijskih sedežev v Dubuque, Baltimore in Bostonu, da jih imenujem le par.

Tu ne govorim o pristaših Coughlina in "Kriščanske fronte," kojih zgodba je nekaj čisto drugega — mizerna zgodba gluposti, nevednosti in zlobe. Ljudje, o katerih sedaj govorim tu, so vzgojevalci, uredniki, visoki cerkveni dostojanstveniki in navadna duhovščina, ki so bili bodisi nevtralni ali pa sovražni napram vladnemu programu v najresnejši krizi v zgodovini človeštva. Zavedam se, da je težko potegniti jasno črto med tema dvema skupinama, vendar gre tu za dvojico čisto ločenih tipov. Kaj je napravilo slednje to, kar so bili?

Nekatere razlage se mora takoj zavreči. Trditi ni mogoče, da so bili ti mogoče premišljeni nepatriotični. Tudi ni mogoče reči, da so bili zavestno fašistični, ne glede na to, da je njih stališče dejansko pospeševalo fašizem. So to mogoče dobre volje, ampak zavzeli so pot, katera bi bila prinesla propast tej deželi in prizadjala nepopisno škodo katoliški cerkvi, ako bi se bilo zgodilo, da bi bila dežela sledila tej poti. Zakaj so sledili tej poti?

Vzrokov za to je bilo več. Prvič je mala manjšina izmed njih zamenjala mir s pacifizmom. Pozabili so, da mir je red pod vlado pravičnosti, in da se včasih zgodi, da se takega reda ne more upostaviti drugače kot z drastičnimi vojaškimi sredstvi. Tomaž Akvinski je rekel, da vzdržati se vojne, kadar jo varnost občestva zahteva, se pravi izkušati vsemogočnega Boga. Ampak oni o tem niso ničesar vedeli.

Toda bili so tehtnejši vzroki. Nekateri od teh mož so se tako dolgo bavili s tem, kar je zlega v ameriškem življenju, da so postali slepi za neizmerno dobro, ki je vredno ohranitve. Zakaj se zavzemati za rešitev neke kulture, so argumentirali podzavestno, ako je ta kultura na tolikih mestih ranjena? Čezmerno kritično motrenje naših narodnih slabosti je ohromilo njih voljo do dejanja. (Ista stvar se je zgodila v Franciji.) Naš način življenja je navzlic vsem našim nepopolnostim brezkončno boljši

od tega, kar bi prinesel nacizem. Ampak oni tega niso jasno videli. Videli niso, da ni Amerika načeloma nikdar zanimala svoje povezanosti z vero in kulturo. Pomislili niso, da ni bila katoliška cerkev še nikoli prej tako svobodna v pospeševanju božjega poslanstva kot v Zedinjenih državah.

Mnogi katoličani, duhovniki kot lajki, so trpeli na pomanjkanju politične razumnosti. Bili so močni v moralnih in intelektualnih načelih, ampak šibki v politični razsodnosti. Razumeli niso političnih sil in tendenc. Bili so enostavno nevedni o tem, kar se je godilo na svetu. Spominjam se nekega duhovnika, ki je bil silno presenečen, ko sem mu povedal, da je bila najbolj katoliška skupina v Španiji — Baski — na strani lojalistov. Verjel ni celo potem, ko sem mu povedal.

Bili so nekateri, ki so mislili, da je vojaška pomoč od strani Rusije proti skupnemu sovražniku pomenila pozitivno sodelovanje s komunizmom. Čitali so z velikim umevanjem papeževo encikliko proti komunizmu, ampak mnogi niso niti slišali o encikliki proti nacizmu. Nazor, da je goli materializem komunizma manjše zlo od satanskega misticizma hitlerizma, bi bil zanje nekaj fantastičnega. In vendar so bili točno tega nazora taki katoliki kot Sigrid Undset, Dietrich von Hildebrand in Msgr. John A. Ryan. Alternativa ni bila seveda nikdar: komunizem ali nacizem. V bistvu je alternativa bila: ohranitev demokracije ali zmaga hitlerizma. Ampak oni tega niso vedeli, ali pa niso mogli verjeti.

Civilna vojna v Španiji je vrgla dolge sence na duhove, ki so se borili s problemi druge svetovne vojne. Tukaj je bilo mnogo ljudi, ki so se na celi črti izrekli za Franca, katerega so smatrali za rešitelja vere proti "rdeči nevarnosti." Sedaj pa, ko je Hitler napadel Poljsko, se je zahtevalo od njih, da se izrečejo proti hitlerizmu, proti oni sili, ki je pomagala njihovemu španskemu junaku do zmage. Potem je sledila invazija Rusije, in psihološki boj je postal akuten. Zakaj naj bi sedaj pomagali komunistični Rusiji, so argumentirali, ko smo šele včeraj z vsemi močmi podpirali boj proti istemu komunizmu v Španiji? To je bilo preveč zanje. Ako bi bili imeli jasnejši vpogled v španski konflikt, bi bili boljše razumeli, za kaj gre v drugi svetovni vojni.

Ne bom tukaj razmotrival drugih čudnih slabosti, ki so se pojavile na našem katoliškem telesu; n. pr. naivna vera v može kot je Petain, ki se obdajo z verskimi simboli in potem delajo roka v roki s sovražnikom; nagnjenosti, misliti bolj o preteklih zločinih Velike Britanije kot pa o bodočnosti Evrope in sveta; nepripravljenost, pridružiti se nekatoliškim naprednim elementom v kateremkoli podvzetju, dokler ni sovražnik že pred durmi, in pa skoro neverjetna pasivnost, s katero se je sprejemala Coughlinova proti-židovska propaganda.

So nauki ponižnosti, ki se jih moramo naučiti, trdni sklepi, ki jih moramo napraviti. Prepričan sem, da ni nobenega upanja za svet, dokler kristjani ne postanejo bolj demokratični in liberalci bolj krščanski.

Urednikova pošta

Kultura v Collinwoodu

Cleveland, O. — Zopet se oglašim iz naše naselbine in danes bi rada omenila nekaj o naši kulturi. Kje je naša kultura? To je vprašanje. Imeli smo zbor v dramsko društvo, kot pa izgleda je vse zaspalo. Res, treba je pripoznati, da današnji časi niso taki, kot so bili nekoč, ali to ni upravičeni izgovor, da bi zanemarili našo kulturo. Imamo dovolj moči, da bi lahko postavili na oder vsaj eno igro ali koncert v letu. So ljudje, ki bi radi igrali ali peli, pa ne morejo, zato naj bi se tisti brigali, ki so tega zmožni, ter bi s tem dali drugim veselje. Pevski zbor Jadran je sklenil na svoji zadnji seji, da bo zopet prišel s pevskega vajami, in sicer DANES, 30. novembra v Slov. del. domu na Waterloo Rd. Prosi in apelira se na vse,

ki imajo veselje do petja, da pridejo, posebno pa na ženske in dekleta, ker ako ne bo dovolj moških, bomo imeli vsaj ženski zbor.

Matero, prosimo, pošljite vašo dekleta k zboru; saj en večer v tednu si še utegne vsaka, da pride. Tudi tista dekleta, ki so včasih bila pri Mladinskem zboru vabimo, da se nam pridružijo, kot tudi vse stare pevke Jadrana. Pridite zopet v našo vrsto in pokažite, da še živi slovenska pesem. Seveda, moški so tudi vsteti, in ako bo nas več, tem bolje, da bomo zopet podali naši naselbini krasne koncerte in operte. To se lahko izvrši samo če se bomo zavzeli in skupaj držali.

Pridite nočjo ob 8. uri v Slov. del. dom na Waterloo Rd., kjer bomo zopet imeli par ur lepega užitka. Vas vabi pevski zbor Jadran.

Ann Vadal, članica.

ZLIČNIKI

Zmešaj tri žlice masla in med stalnim mešanjem pridevaj rumenjake (tudi dva), malo soli, deset žlic mleka, osem žlic moke in dve do tri žlice finega zdroba.

Poskusi zakuhati en žličnik v vreli osoljeni vodi; če se razkuha, dodaj testu še malo moke in dobro zmešaj. Žličnike delaj z žlico, zmoceno v vreli vodi in jih kuhaj po velikosti osem do deset minut. Skuhajo se žličniki zmerom tik pred kosilom. Če čakajo dalje časa, niso dobri.

FILM O RUSKIH JUNAKIH SE SEDAJ KAŽE V PENN SQUARE GLEDIŠČU

"Mi bomo prišli nazaj" je znana bojna pesem ruskih junakov, ki se tako čudovito borijo proti Nemcem. Film, ki kaže vztrajnost in pogum teh borcev, se imenuje "We Will Come Back," ter je najnovejši ruski film.

Napadi na jugoslov. partizane so inspirirani v Berlinu

(Nadaljevanje s 1. strani)

Nato pa razlaga, da so četniki porabljali orožje, municijo in hrano, katero so jim dobavljali zavezniki, največ za boj proti Titu. Toda Mihajlovič je to državljansko vojno izgubil. "Se pred dvema mesecema bi si bilo nemogoče misliti", piše "Das Reich" v tem članku, da bi mogel Tito uspešno začeti kampanjo s ciljem, da pridobi na svojo stran moštvo četnikov. A danes ni skoro nobenega odpora več proti tem provokacijam.

Druge važne ugotovitve nacijskega lista

Freiherr von Imhoff potrjuje tudi, da so precejšnji oddelki italijanskih čet na Balkanu prešli na stran partizanov. To seveda nemški publiki pokaže ne kot neugodnost, temveč kot prav posebno ugoden detajl razvoja situacije. Do tega zaključka pride na naslednji način: "Ker Italijani ne strahujejo več na obalah Jadranskega morja, je Titu mnogo težje dobiti potrebno dobavo, a Nemci se mnogo lažje bore na svoji fronti, ker se jim ni treba bati izdajalskih zaveznikov, (Italijanov)."

V tem članku čitamo tudi, kdo podpira Nemce v njihovem boju s Titom. Članek pripoveduje o "naših jugovzhodnih zaveznikih", kar velja Bolgarom in Madžarom. Dalje o kozakiških regimentih, kar velja renegatom iz južne Rusije, katerih se Nemci ne držejo uporabiti proti Rdeči armadi.

Članek Freiherr von Imhoff je izšel v "Das Reich" dne 17. oktobra. Dan popreje je obelodanil New York Times članek izpod peresa Cyrus Sulzbergerja, ki je poročal o intervjuu kralja Petra, v teku katerega je Peter izjavil: "Sporočil sem Mihajloviču, da nismo popolnoma zadovoljni z njegovo politiko, in da ni bilo dovolj borbe proti Nemcem. To je treba popraviti in začeti bolj aktivne operacije." To pa je pač najbolj definitivno potrdilo, da je nemška trditev resnična — da je iniciativa prešla iz rok Mihajloviča v roke Tita.

ŠKRAT

Neka deklica je služila pri kmetu. Bila je na vso moč pridna in ubogljiva. Ko je minilo leto dni, se je hotela vrniti domov. Kmet pa ji je rekel: "Ostani pri nas! Za plačilo dobiš telčka." Deklica je ostala še tri leta. Telček je rasel in postal krava. Deklica je zahtevala plačilo. Kmet pa jo je zavrnil: "Obljubil sem ti telčka. Iz telčka je zrasla krava — krave ti pa nisem obljudil. Zdej ne dobiš ne krave ne telčka." Deklica se je zatekla k sodniku in mu povedala, kako jo je kmet osleparil. Sodnik je poblical kmeta predse. A zaman mu je prigovarjal; kmet je vztrajal pri svojem sklepu. Sodnik si je dolgo belil glavo, kako bi razsodil. Čez nekaj časa pa je rekel:

"Krava naj bo od tistega, ki ugahe, kdo je najbogatejši, kaj je najslajše in kaj najhitrejša na svetu."

Kmet je tuhtal in tuhtal nazadnje iztuhtal:

"Najbogatejši na svetu je kralj, najslajši je med, najhitrejši pa veter."

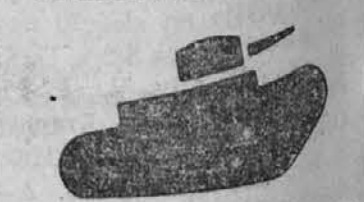
Deklica pa je odgovorila: "Najbogatejša je zemlja, rodi za vse ljudi, najslajša je prijazna beseda, najhitrejša pa misel."

Sodnik je prisodil kravo deklici, kmet pa je moral oditi z dolgim nosom domov.

Opomini glede racijoniranja

Kurivno olje: Kupon št. 1 za 10 galonov do 3. januarja. Peči: Certificati za nakup peči za gretje ali kuho, bodisi na premog, drva, plin ali olje, se mora sedaj dobiti od lokalnih racijskih odborov.

WHERE THE FUEL GOES

AN ARMY LIGHT TANK may burn one gallon of gasoline a minute.

V blag spomin

ob drugi obletnici odkar je umrl naš ljubljani soprog in oče

LOUIS ZDEŠAR

Zatisnil je svoje blage oči dne 30. nov. 1941.

Dve leti! Oh, dolga leta v dobi tega žalovanja v večnost že potekla so. Spavaj v miru, blaga duša, naj ne motijo Te naše solze. Grenka je naša bolest, ker smo Te izgubili, nikdar Te ne bomo pozabili. Tolaži nas zavest, da se snidemo enkrat na kraju večnega mira in blaženstva!

Žalujoča soproga ROZI LOUIS, sin ROZI, hčerka.

Euclid, Ohio, dne 30. novembra 1943.

"OPATOV PRAPORŠČAK"

SPISAL FR. REMEC

(Nadaljevanje)

Vojvodinja je bila z Rovanom jako ljubezniva in z vidnim zadovoljstvom je od strani ogle- dovala lepega moža, ki je, še močno bled vsled prestane bo- lezni, sedel pred njo in se za- hvaljeval za njeno prijazno po- vabilo, naj pride večkrat v št. Lambert. Izpraševala ga je ja- ko natančno o vseh njegovih razmerah in se očitno trudila, da bi se mu prikupila. Njena čutila je izdajala poželjenje, ki se je zrcalilo v njenih očeh.

Zdaj je prihrumela v sobo grofica Helena in burno kakor je bila že njena navada, pozdra- vila Rovana.

— Oh, visokost, se je obrnila do vojvodinje, dovolite, da gre gospod Rovani z nami v št. Vid. Vsi so že pripravljeni za ta izlet, ravno smo hoteli odjezditi, ko sem izvedela, da je prišel gos- pod Rovani na grad.

Vojvodinja ni mogla ugovar- jati in je, četudi vidno nerada, dovolila. Ko je družba odjezdila iz grada, je vojvodinja z okna gledala za njo in mrmrala sama zase:

— Kmalu bom rešena vseh teh ljudi in lahko živela svoji sreči.

Med potjo v št. Vid se je

Rovan približal Margareti, na veliko nevoljo Matije, ki je ja- hal zadnji ni lahko opazoval vse, kar se je godilo pred njim.

— Lej ga, se je jezil Matija, Helena se mu skoro ponuja, on je niti ne pogleda, marveč se štuli okrog te dolgočasne opato- ve sestre, ki se drži kakor mila Jera. Ta ženska se še smeja, ne zna in ošabna mora biti ka- kor turški cesar.

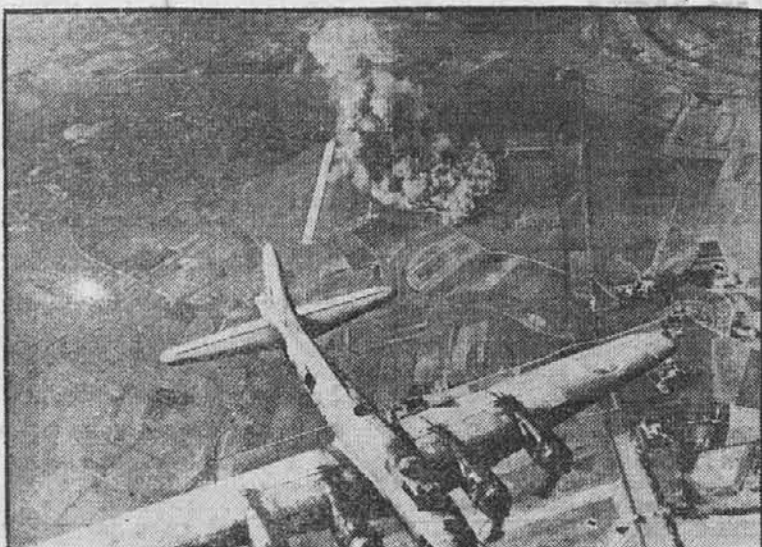
Rovan se je menil z Marga- reto le o različnih vsakdajno- stih, a vendar mu je bilo tako toplo pri sru in čutil se je tako srečnega, kakor še nikdar. Bilo mu je jasno, popolnoma jasno, da ljubi Margareto in nekaj skriven glas mu je rekel, da tudi Margareta nekaj več zanj čuti, nego samo prijateljstvo.

Od tega časa je Rovani tako pogostoma zahajal v št. Lam- bert, da je Matija večkrat go- drnjala:

— Čemu jaševa vsak dan v št. Lambert in nazaj na Smre- ko? Kar v št. Lambertu osta- niva. Česa pa nama tam manj- ka? Ženske so prijazne, pijača pa izvrstna. Kaj hočeš še več?

Pomagalo pa to ni nič in slej ko prej, je moral skoro vsak dan z Rovanom jahati v št. Lambert.

NAZIS CAUGHT NAPPING

GERMANY—U. S. Army Air Forces Photo—Apparently secure in their belief that East Prussia was beyond the range of daylight bombers, German defenses were caught napping when Flying Fortresses of the Eighth Air Force Bomber Command attacked the huge Focke-Wulf aircraft factory at Marienburg. In this photo smoke and flames rise from the plant, which was virtually destroyed, at the height of the raid.

COMMANDS GERMANS IN RUSSIA

Photo Obtained Through Neutral Sources—Field Marshal Erich von Manstein, who took Sevastopol by storm last year and is notorious for his lack of concern over German losses, is shown surrounded by officers of his staff, at his headquarters on the Russian front. He was in command of the two German armies recently pushed back in the battle of the Dnieper. Perhaps Hitler's fanatic speech calling on Ger- mans to fight to the finish has aroused the Field Marshal's interest.

Med tem se je pater Hugon Alba povrnil na Smreko in pri- nesel važnih novic. Posrečilo se mu je izposlovati novo obravna- vo, pri kateri naj se izkaže, kdo je pravi opat zatiški: Albertus plem. Lindek ali Peter Limbsak.

V nekaj dneh, je pravil Hu- gon Alba, pride pooblaščenec deželnega glavarja v Zatičino in prinese Albertusu ukaz, da mo- ra opata Petra takoj iz ječe iz- pustiti. Ti, Rovani, pa dobiš ukaz, da spremiš Petra kamor bi hotel iti, ako neče ostati v zatiškem samostanu. To je do- kaz posebnega zaupanja, ki ga uživaš pri deželnem glavarju.

Pater Hugon je bil povedal resnico. Čez nekaj dni je pri- šel odposlanec deželnega gla- varja z omenjenim ukazom in Rovani se je s štirimi možmi na- potil v samostan. Bridka čutila so ga prešinila, ko je po to- likem času zopet stopil na samo- stansko dvorišče, Matija je svo- jem mislim dal brez ovinkov iz- raza, rekši:

— Meni bi morali vzeti k vojakom, samostan pa podreti. To bi bilo najbolje! Dokler se ljudje ne bodo popov otresli, kakor pes bolh, ne bo na svetu ne miru, ne bratstva.

Odstavljeni opat Peter ni ho- tel ostati v Zatični, nego je pro- sil, naj ga spravi Rovani v sa- mostan v Reinu, kjer je preži- vel najlepša svoja leta.

— Dokler ni končno veljavno razsojeno, kdo je zatiški opat, dotlej ne prestopim več praga tega samostana, je rekel Peter Limbsak. Zaupam pa v božjo pravičnost, da zmagata resnica in pravica.

Na skromnem vozu se je od- peljal Peter Limbsak. Rovani in njegovi ljudje so ga spremljali na konjih. Ko so prišli mimo št. Lamberta, so videli na oknu opata Albertusa. Ta ni ho- tel zamuditi prilike, da bi na lastne oči ne videl, kako revno je moral zapustiti Zatično tisti mož, ki je bil pred nekaj mese- ci s kraljevskim sijajem spre- jet.

Albertus je triumfiral, Peter pa je rekel Rovanu:

— Ne boli me, da me ta ne- vredni menih zaničuje. Boli me pa, ko vidim, da se izmed ljud- stva nihče za me ne zmeni. Ko sem prišel sem, so me sprejeli z ljubeznijo, dasi me niso pozna- li. Ves čas, kar sem bil tu, sem jim izkazoval same dobre, od- pravil toliko krivic, a zdaj ni nikogar, da bi mi želel srečno pot.

XXXVI.

Veter je bril po poljanah in dež je nalival tako, da ni bilo mogoče iz hiše. V št. Lam- bertu je bila vsa družba zbrana v veliki dvorani in tudi opat Al- bertus je bil zopet v gosteh pri vojvodinji Viridi. Margareta je ubirala harpo in s svojo igro spremljevala veselo prepevanje grofice Helene, med tem ko je baron Gall takorekoč presedo- val moškimi članom te družbe ter jim dajal glede prazenja

vrčev dober izgled. Bil je zado- voljen, baron Jošt, zadovoljen z izidom dolgega pogovora, ki ga je imel najpoprej z opatom Al- bertusom, potem z vojvodinjo Virido in končno z Margareto, tako zadovoljen, da mu je ra- dost odsevala z obraza.

Albertus je sedel poleg vo- vodinje in ko je bila družba že precej glasna, tako da na njiju pogovore ni mogel nihče več pa- ziti, je Albertus zasakal pogo- vor na svoj položaj.

— Zopet te imam prositi po- moči, je rekel opat vojvodinji, in spomin na lepe urice ljube- zni, ki sva jih preživela, mi da- je upanje, da me uslišiš.

— Kaj se je zopet zgodilo, da potrebuješ moje pomoči? je vprašala vojvodinja.

— Vizitator Angelus se je zdaj z vso silo lotil boja proti meni. Iz zanesljivega vira vem, da je šel z odstavljnim Petrom zopet na Dunaj vplivat proti meni. Tudi to je sumljivo, da Rovana še vedno ni domu. Kdo ve, če ni šel z njima na Dunaj. Kot priča pa je Rovani jako ne-

varen, ker nima nobene osebne koristi od tega, kdo je opat.

— Vojvodi Viljeni in Ernesta že pridobim zate, je menila Vi- rida, in da se z denarjem in z darili lahko pridobi dvorno gos- podo, to vem iz izkušnje. Toda, če bodo opatje proti tebi, če bo- do cerkveni dostojanstveniki de- lali za Petra, potem se bo dalo težko kaj opraviti.

— To vem in zato sem že po- skrbel, da svojim dobrim pri- jateljem — posebno gorka sta mi Angelus in vetrinjski opat

— vzamem orožje iz rok. Bri- žinski škof in škof v Padovi sta dva pošteni moža, ki sta že dav- no zaslužila peklo. Za denar bi še Mater božjo z altarja proda- la. Ta dva sem prosil za pomoč. Poslal sem vsakemu petdeset cekinov in oba sta takoj izpo- slovala, da opatje, ki so meni sovražni, ne bodo imeli več pr- ve besede pri moji obravnavi, nego da jo dobi opat Castiel iz Broudola.

— Kako to? je vprašala Viri- da.

— Opat Castiel je opat gene- ralis in padovanski in brižinski škof sta ga pridobila, da je za- čel zase reklamirati pravico, da razsodi v sporu med bivšim opa- tom Petrom in med menoj.

— Ali ti je Castiel naklonjen? je poizvedovala Virida.

— Upam, da ga pridobim. Mož mi je pisal, da pride v krat- kem v Zatičino zaslišati priče. Svojemu pismu je dodal opom- njo, ki kaže, da ima jako široko vest.

Opat Albertus je vzel iz žepa pismo in nadaljeval:

— Poslušaj, kaj mi piše kot dodatek svojemu pismu: "Ker vem, da ste velik prijatelj po- ezije, Vam pošiljam prepis pesmice, ki jo je zložil neki kar- dinal in ki je na papeževem dvoru vzbudila največjo vese- lost:

(Dalje prihodnjt)

OGLAŠAJTE V — "ENAKOPRAVNOSTI"

DRAW AND MAKE MONEY

LEARN AT HOME

35 complete lessons—over 700 illustrations
Special \$1.00 Introductory offer
Limited time only!

These lessons are designed for young and old. It takes them step-by-step through the various stages of drawing. For those desiring to take up drawing, as a profession, these lessons if diligently followed will help prepare your entrance into a very profitable field. We believe that not even a \$10.00 book could be more complete—there are lessons on lettering... how to make comic strips... cartoons... how to draw pictures to make money.

LEARN TO DRAW FOR FUN—AS A HOBBY—OR A PROFESSION.

Send no money... Pay the postman only \$1.00 plus a few cents postage, and C.O.D. fee—or if you prefer send \$1.00 with order and we pay postage. MONEY BACK GUARANTEE. After you receive our lessons on how to draw—examine them care- fully and if you are not entirely sat- isfied return them to us within 10 days and your money will be cheer- fully refunded. WRITE ART 314 N. Michigan Ave., Chicago.

IT'S FUN TO DRAW

V BLAGOHOTNO OBVESTILO

"Enakopravnost" že od svojega postanka podpira kulturna in podporna društva, deluje na celi črti za povzdigo in napredek slovenske javnosti in naselbine.

"Enakopravnost" se tudi v sedanji vojni krizi neumorno tru- di, da prinaša svojim somišljenikom in čitateljem resnična poro- čila.

"Enakopravnost" se zaveda svoje dolžnosti napram Ameri- ki in ji nudi svojo moralno in gmotno pomoč na različni način; obenem pa se tudi vztrajno bori, da bo našim zatiranim rojakom in rojakinjam, ki danes trpijo pomanjkanje in čutijo bič zatiral- ca, zasijalo solnce svobode.

"Enakopravnost" vrši svoje delo po svojem najboljšem pre- pričanju. Za seboj ima zaslobo vse zavedne javnosti, ki čuti v svojem sru ljubezen do bližnjega.

Da bo "Enakopravnost," kot glasnici ljudske pravice, mogo- če služiti v dobrobit napredku, je potrebno, da je deležna tudi gmotne podpore v obliki oglasov in novih naročin, zatorej se priporoča društvom, da ji ob priliki, ko prirejajo svoje piknike, izlete in zabave, poklonijo tudi oglas, poleg dopisov, trgovcem in obrtnikom ter profesionalcem pa da se je spomnijo z ogle- som, ko dobijo v svojo zalogo kaj novega, itd.

"Enakopravnost" tudi izvrši vsakovrstne tiskovine, listke, vstopnice, letake, itd. Delo je lično in po zmerni ceni.

ENAKOPRAVNOST

SLOVENSKI DNEVNIK

6231 ST CLAIR AVE.

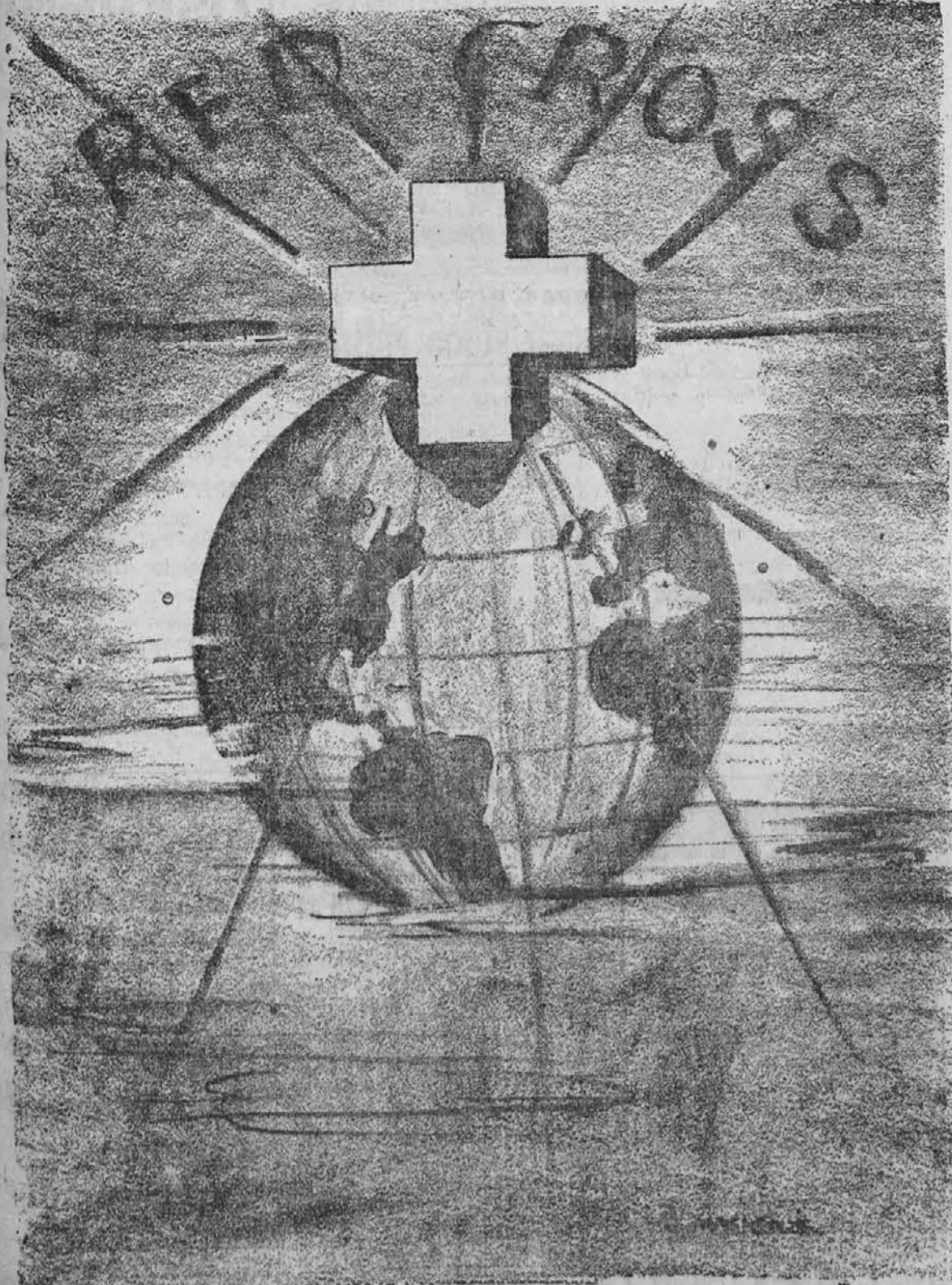
HEnderson 5311-5312

CALL THE SALVATION ARMY

HENDERSON 5317

One Bright Spot in The World

DOLG

Povest

CIRIL DREKONJA

(Nadaljevanje)

Prikazala se je vasica. Hiše so čepale tesno druga ob drugi. Mala okna so mižala v dan ko oslepele oči. Izidni hiš so štrlele gole veje sadnega drevja. Zopet se je pojavilo samotno poslopje. Stalo je ob cesti, kakor da počiva po dolgi poti. — Dolina se je nekoliko razširila. Prikazale so se lepše hiše. Tudi polja so bila večja. Ležala so v zlozmem bregu in se spuščala v ravnice ob reki. Oči so naprej se je dolina zožila. Viden je bil sam o pas neba; s sarmin so grozile sive čeri. — Svet se je oddalnil, pogled je ušel v daljavo. Vlak se je zibal ter se polagoma ustavljal.

France se je čutil sam pri sebi, kako različno misli in čuti človek na poti.

Ko je peljal očeta v bolnišnico, je živelo vse okoli njega v občutkih, ki jih je imel sam. Zdelo se mu je, da so oči sopotnikov uprte samo vanj ter v bolnika. Čutil je, kakor da pogledi izprašujejo zagonetno, da obrazi strmi v blazinost; da se izpreminjajo, pačijo, prehajajo v blodnje. Zopet jih je videl, kako se rogajo, posmehujejo, se naslanjajo ob nesreči. Slehera stvar ga je izpraševala: "Kaj je res tvoj oče na umu bolan? Je res blazen?" Trepetal je ob vsaki besedi in se bal, da ne bi oče zblodil. Čeprav roditelj ni govoril zmešano, se Francetu besede niso zdele pametne. Vso pot je živel v napetosti, da bi oče ne naredil kaj nenavadnega, kaj neumnega.

Danes se je pogrezal svet z njim vred v pomračenost duha. Izpraševalo ga je vse: "Kako je z očetom? Ga boš našel bolnega, kakor je bil? Se je obrnila bolezen k zdravju, ali se je poslabšala?"

Mimo njega je šlo skozi voz par mladeničev. Veseli so bili, smejali so se. France jih je pogledal. Zdelo se mu je, da so postali, ga motrili, vpraševali: "Si ti tisti, ki imaš očeta bilnega na umu, ki imaš sestro, da ni žena in ne dekle? Si ti tisti, ki se je dal prevariti, opehariti za gozd drvi? Pojdeš res v svet?" — Globoko je sklonil glavo.

Duh mu je krenil v druge misli. — "Kaj bo z Nanico, siro-

to? Kako bo prenesla trpljenje in sramoto? Si bo še upala v cerkev, v dolino? Spomnil se je otroka, ki ga bo morala roditi. "Bo samo naš? Komu bo podoben? Ga bom mogel pogledati? Srečen oče, ker ne ve!"

Misel mu je prešla na svet, kamor pojde kmalu. Kdo bo delal mesto njega? Ga čaka tam sreča?

Prisluhnul je ropotu vlaka. — Tako bo tolklo v presledkih dni in noči, vedno dalje, vedno dalje. Zamislil se je ter skušal doznati daljavo. Zbal se je razdalje, ki ga bo ločila od doma.

V samotnih mislih je France preobrnul, prevzdignil vsa bremenja, ki so ležala v njem. Silna in težka so bila. V vlaku se je zategal smeh mladih deklet, ki so sedela za njegovim hrbtom. Trpko ga je zadel. — "Zakaj se smejejo? Ali se prav morajo smejati? Zakaj se ne morem smejati tudi jaz?"

Hotel se je zbuditi, da bi pregnal težo, da bi se raztresel. "Drugi ne bi tugovali tako, ne bi si gnali vsega tako do srca!"

Ko je izstopil, je čutil, da je utrujen. Misli so mu zaglušile čute in razum.

Šel je počasi v mesto. Ljudje so hoteli mimo njega. Nihče ni kričal, vendar je hrumel na ulici šum. Gledal je v vrvež. Polagoma je srce otopelo. Ni več čutil teže, ki ga je spremljala vso pot. Razgibanost, pestrost, glasovi, vse ga je odtegnilo prejšnjim mislim. Pozabil je skoraj, po kaj je prišel. Zdelo se mu je, da bi bil koj neskrben, če bi se pomešal med to življenje. Prav zadila mu je od daleč tujina. Zazel si jo je. — Tam ne bo sramote ne ponižanja. Kdo bi čutil na daljavo težo, ki jo nosi dom? Čas in izprememba zakrjeta še spomine, ki bodo šli z njim na pot.

Skoraj ravnodušno je stopal po cesti, ki ga je peljala do bolnišnice. Med potem je opomnil, pokaral samega sebe, češ, prišel si po slovo, prišel si k bolnemu, revnemu očetu, pa si zakrknjen, brezbrizen! Zaman je bilo očitjanje, duše ni mogel zganiti, odpreti.

Kot tujec je stopil v poslopje. Mračen hodnik se mu je zdel večji, kot ga je videl prvokrat. Ni čutil več prisotnega spomi-

Advance in Italy

MAKING A DASH under fire across a blasted railway bridge over the Volturno River, the British infantrymen shown above are making for Cancelli, and thus helping to crack the strong Nazi defense line along this Italian River.

THE OTHER DRUMSTICK

na, da bi bil kdaj pripeljal sem očeta. Podvomil je, če, ali je res, kar se je zgodilo? Je-li oče v tem poslopju?

Potrkal je na vrata, služabnik jih je odprl. Povedal je, kdo je in koga bi rad videl. Moral je čakati, da izve, ali ga lahko pušče k očetu.

Služabnik se je vrnil, pomignil mu je ter ga odvedel po stopnicah v prvo nadstropje. Tu sta šla po dolgem hodniku; ustavila sta se pri belih vratih. Odprla so se; France je stopil v sobo. Ob straneh so bile razvrščene postelje. Strežnik je bil v sobi. France mu je povedal o četovo ime. Peljal ga je do postelje, zagledal je očeta.

Zopet se mu je povrnil spomin. Očetova slika se mu je obnavljala. Videl ga je; v dušo sta mu legla strah in groza.

Oče je ležal prepaden in shujšan na postelji. Belkasto čelo je bilo zdaj prosojno. Istotako očesa. Oči so izgubile nekdanji blesk, bile so vdrtle. Obraz je še kazal prejšnje poteze, vendar kolika izprememba! Lica so upahnjena, kosti so se dvignile. Ustna so bila bledikasta in uvela. Samo lasje so bili taki kot prej. Na njih je še visela nekdanja očetova podoba.

France je gledal prepadeni obraz. Ni mislil, da ga čaka tu taka izprememba, tako razočaranje in bolečina. Zgrozil se je. Vzdovnil je, saj to ne more biti oče! Lasje in zastrte črte na obrazu so mu govorile, da je.

Polotil se ga je strah pred nečim; pred tistim neznanim, o katerem v življenju le malokrat mislimo in kar prav občutimo le takrat, ko stopi z vso grozoto pred nas. Obšel ga je strah pred smrtjo.

Oče se mu je zasmilil. Tu mora živeti med zidovi. Nikogar nima, da bi z njim spregovoril; nikogar, ki bi mu s srcem postregel. Sam je dan in noč. Od samote mora biti bolan. Sina je prešinila globoka ljubezen. V tem trenutku je bil pripravljen

dati vse za očeta; počitek, noč in dneve, zdravje.

Oči so se mu zameglele. Sklonil se je nad posteljo in vprašal z mehkim, ganjenim glasom:

"Kako vam je, oče?"

"Dobro je."

Bolnikov glas je bil slaboten, vendar je čutil France v njem tisto zvočnost, ki je bila lastna roditeljevi govorici. Še bolj se je obudil spomin na očeta, kakršen je bil nekdanj. Videl ga je, kako je govoril za mizo, v hlevu, na polju. Njegova postava, kretnje, hoja so stopile jasno pred oči. Misel na pot v svet je zamrla, živeti je hotel njemu, posvetiti mu vse moči in vso ljubezen.

Zopet se je sklonil:

"Oče, ali me poznate?"

Bolnik je uprl oči vanj, nato je pokimal.

"Oče!" zdaj je Francetu trepetala beseda, "ali hočete, da greva domov?"

Sina je zabolelo v dno srca. "Moj Bog, tako je revež, tako mu je ugasnilo vse, da si ne želi več niti domov!" Se je pomislil: "Morda me ne pozna, zato pravi tako."

"Saj me ne poznate! Povejte, kdo sem?"

"Moj sin si."

Besede so Franceta pobožale. Razlile so se v misli, v čustva in ga prepregle vsega. Tako drage so mu bile, tako globoko so segle. Vedel je, da jih ne pozabi nikdar.

"Mati vas pozdravlja, Andrej in Nanica vas pozdravljata."

Oče ga je gledal z začudenimi, vprašujočimi očmi.

Dolgo je stal France ob postelji. Gledal je očeta, ni se mogel odtrgati od njega. Naposled se je poslovil ter odšel s kozi vrata. Poklical je s seboj strežnika. Na hodniku ga je vprašal:

"Kako mislite, bo oče ozdravil?"

Mož je odmajal z glavo. "Čudež bi bil. Videli ste ga,

in če poznate bolnike, ste lahko spoznali, da ni več upanja. Zakaj bi vam prikrival resnico?"

Franceta so bolele izgovorejene besede, čeprav je slutil isto že sam. Zamislil se je, kakor da se skuša počasi vživeti vanje, jih sprejeti.

Zapustil je poslopje. Od daleč se je še enkrat ozrl ter pozdravil zidovje, za katerim je ležal oče.

Okoli njega je bilo vse trdo, brezčutno. Ne okolica, ne ljudje se niso zmenili za bolečino, katero je nosil v duši in na obrazu. Zdelo se mu je, da hite mimo nalašč tako brezbrizno; da mu hočejo povedati: "Kaj nam mari tvoje trpljenje!"

Hodil je po ulicah, čakal je na vlak. Vse je premislil in sklenil sam s sabo: "Nikamor ne grem! Počakam, da bom videl, kako bo z očetom. Ne grem, tudi če bi ostal doma leto dni."

V duhu so se ponovile očetove besede:

"Moj sin si."

Zdaj jih je razumel drugače. "Njegov sin sem. On je obnemogel, nadomestiti ga moram. Prijeti moram z močno roko tam, kjer je odpovedala njegova." Čutil je, kakor da mu je oče s temi besedami zapisal ter izročil testament. Zravnal se je odločno v zavesti. Spoznal je nalogo, ki mu jo je zapustil oče in jo mora dovršiti. Odšel je s hitrim korakom na postajo.

Doma ga je pozdravila najprej hiša. Nič ni bila tuja kakor mesto. Čutila in govorila je z njim.

Svojem ni povedal vse resnice. Omenil je, da je oče nekoliko bolan, smrti ni vzel v misel. Prišel je Tone.

"Greva?"

"Počakal bom. Oče me zadržuje. Izvedeti moram, kako bo z njim."

"In če boš moral čakati dolgo?"

"Čakal bom."

(Dalje prihodnjič)

If You Suffer From CONSTIPATION!

Try This Famous British Medicinal Salts Now Being Made in U.S.A.

In a glass of hot water put one teaspoonful of Kruschen Salts and drink about half an hour before breakfast. 15 to 20 minutes later follow with your usual breakfast cup of hot coffee or tea. Usually within thirty minutes you get prompt and effective relief and should begin to feel bright and refreshed again. Be sure to follow the simple easy directions.

Now keep this up for 5 straight days—just see if you too don't discover why thousands have found hot water and Kruschen Salts so beneficial in relieving that dull constipated "out-of-sorts" headachy feeling. Get Kruschen Salts today—at all drug stores.

For a Better Day U.S. WAR BONDS

Throughout Norway the "Jössings" know who will be shot next by the Nazi firing squads. They do not know why they will be shot but they know that names of all loyal Norwegians, or "Jössings," are contained in lists of future victims compiled by the Nazi terrorists and their quisling jackals.

All of them know that the day of liberation is not for them. They

know that quivering and his storm troops will shoot every man and every woman on the list when the United Nations invade Norway.

Compare the deeds of these Norwegian patriots with your own war efforts and see if you can afford not to buy more War Bonds.

WSS 741A U. S. Treasury Dept.

DO YOU FEEL NERVOUS RESTLESS HIGH-STRUNG

On "CERTAIN DAYS" of the Month?

Do functional periodic disturbances make you feel nervous, cranky, irritable, fidgety, tired and "dragged out"—at such times?

Then start at once—try Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound to relieve such symptoms. Pinkham's Compound is famous not only to help relieve monthly pain but also accompanying weak, tired, nervous feelings of this nature.

Taken regularly—Pinkham's Compound helps build up resistance against such symptoms. For years thousands upon thousands of women and girls have reported better health. Follow label directions. Well worth trying!

LYDIA E. PINKHAM'S VEGETABLE COMPOUND

Mali oglasi

Proda se

hiša za 2 družini, 4 sobe zgoraj, 5 sob spodaj; dva zidana garaža in klet. Vse v dobrem stanju. Cena \$4.500. Zglasite se na 5113 Luther Ave.

CE POTREBUJETE

novi streho ali pa če je treba vašo streho popraviti, se obrnite do nas. Izvršimo velika in majhna dela na trgovskih poslopih in domovih. Brezplačni proračun.

Universal Roofing Service

1106 St. Clair Ave.

CH. 8376-8377

Ob večerih: ME. 4767

B. J. RADIO SERVICE

1363 E. 45 St. HE. 3028

Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatih

Ali imate

rabljeno harmoniko ali klavir, ki ga ne rabite? Mi vam plačamo najvišjo ceno. HOEDL, 7412 St. Clair Ave.

ZA
REVMATICNE
BOLEČI
PITAJTE
PAIN-EXPELLER
Od 1867 god...
Zanesljiv liniment familiji

Ako iščete

dobrega popraviljca za vaše čevlje, pridite k nam. Vedno prvovrstno delo. Popravljamo stare čevlje ter imamo polno zalogo finih, novih moških čevljev. Cene zmernene.

FRANK MARZLIKAR
16131 St. Clair Ave.

Zavarovalnino

proti
ognju, tatvini,
avtomobilskim nesrečam
itd.

preskrbi
JANKO N. ROGELJ
6208 SCHADE AVE.

POKLIČITE:
ENDicott 0718

REAL DISCOVERY FOR HIGH BLOOD PRESSURE

Dangerous High Blood Pressure (Essential Hypertension) is usually marked by distressing symptoms such as dizziness, throbbing headaches, sleeplessness and nervousness. If disregarded, this may lead to Heart Trouble, Stroke, Paralysis, Hardening of the Arteries or Kidney Trouble. Diamonex, discovery of a heart specialist, is designed to quickly aid in the relief of these distressing symptoms.

A Chicago resident says: "I suffered from High Blood Pressure for several years with increasingly severe throbbing headaches, dizziness and shortness of breath. I showed the Diamonex formula to my doctor and, on his advice, tried the treatment for two weeks under identical conditions as previous treatments. Within only three days my bad headaches and dizzy spells were gone. My high blood pressure was reduced and I sleep fine."

Diamonex goes directly to work in three different ways to aid in the relief of these dangerous symptoms. Results are speedy—within as short a time as two weeks sufferers often find that Diamonex has accomplished 75% of the total reduction possible by this formula. If you suffer from High Blood Pressure you may try DIAMONEX without risking a penny. To introduce this wonderful treatment to a million new sufferers this liberal trial offer is made for a limited time only.

Send only \$1.50 to the Diamonex Company, 318-A North Michigan Ave., Chicago, Illinois for a full TWO weeks supply of genuine DIAMONEX, prepaid. Use Diamonex according to the simple directions for only two weeks. At the end of that test period you are not delighted with results your money will be refunded immediately on request. There are no strings or conditions—owe it to yourself to make this wonderful test at once. Write today as this offer is fully guaranteed.

Za delavce

HOTEL STATLER

ima odprte službe za:

BUSBOY

BAR BOY

HISNIKA

KUHINJSKEGA

POMOČNIKA

OSKRBNIKA

STALNEGA KURJACA

POPAVLJALCA

ELEKTRIČARJA

Brezplačna zavarovalnina, prosta zdravniška oskrba, počitnice s plačo.

Tedenska plača, obedi, uniforme odvisno od dela.

Zglasite se pri Employees' Entrance, zadaj za hotelom, E. 12—soba 335, 9-6 pop.

TOVARNIŠKO DELO

100% obrambna tovarna

Izkušnja ni potrebna

Plača na uro, poleg "overtime"

Zahteva se "Availability Statement"

The Draper Mfg. Co.

E. 91 St. in Crane

1 blok južno od Union Ave.

MOŠKE IN ŽENSKÉ

se potrebuje za

splošna tovarniška

dela

6 dni v tednu

45 ur dela na teden

Plača za ZACETEK

Moški 77½c na uro

Ženske 62½c na uro

Morate imeti izkazilo državljanstva.

Nobene starostne omejitve, če ste fizično sposobni za delo, ki ga imamo za vas.

Zglasite se na

EMPLOYMENT OFFICE

1256 W. 74 St.

National Carbon

Co., Inc.

OSKRBNICE

Polni čas: 5.10 zv. do 1.40 zj. šest večerov na teden

DOWNTOWN:

750 Huron Rd. ali

700 Prospect Ave.

PLAČA \$31.20 NA TEDEN

Delni čas:

1588 Wayne Rd., Rocky River

Tri ure dnevno, 6 dni na teden

PLAČA \$9.90 NA TEDEN

Če ste sedaj zaposleni pri obrambnem delu, se ne priglasite

EMPLOYMENT OFFICE

ODPRT 8 zj. do 5. zv. dnevno razen ob nedeljah

Izkazilo državljanstva se zahteva

THE OHIO BELL

TELEPHONE CO.

700 Prospect Ave. Soba 901

Wagon Men

Pomivalci posode

Porterji

Izkušnja ni potrebna

Plača od ure poleg overtime

Ugodne delovne razmere v novi tovarniški kafeteriji

Morate biti državljan

The American Stove

Co.

AIRCRAFT DIVISION

1825 E. 40 St.

OGLAŠAJTE V

"ENAKOPRAVNOST"

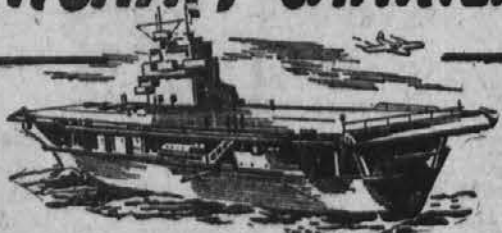
POZOR!

Nashe cenjene odjemalce, kateri še imajo na domu ali v svojih lokalih steklenice in zaboje Buckeye pive, opozarjamo, da jih nam vrnejo takoj, ker po novemu letu jih ne bomo več sprejemali. Torej, ako hočete dobiti vaš 'depozit' za steklenice nazaj, vrnite jih. Ker nam ni dovoljeno prevažati na privatni dom, prosimo, da tisti, ki jih imate na domu, da jih sami prinesete, trgovci pa naj nas pokličejo, in prišli bomo po steklenice.

Double Eagle Bottling Co.

6511-17 St. Clair Ave. HEnderson 4629

Buy Your Share in "Our" AIRCRAFT CARRIER

Buy War Bonds

TOO BAD

We can't make enough Smith Bros. Cough Drops to satisfy everybody, because our output is war-reduced—so please buy only as many as you really need. Through three generations and five wars, Smith Bros. Cough Drops have given soothing relief from coughs due to colds. Still only 5¢.

SMITH BROS. COUGH DROPS
BLACK OR MENTHOL—5¢